

УДК 811. 161. 2'371

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2025-XXIII-9>

СТІЙКІ СПОЛУЧЕННЯ СЛІВ ЯК ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНТРАСТУ В СУЧАСНОМУ ПРОЗОВОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДАРИ КОРНІЙ «ТРОЯН-ЗІЛЛЯ»)

Іванишин Наталія

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української мови

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: 0000-0003-1835-0466

У статті висвітлено роль фразеологічних одиниць у формуванні контрастності художнього тексту на матеріалі сучасного українського роману Дари Корній «Троян-зілля». Метою наукової розвідки є з'ясування того, як стійкі сполучення слів формують контрастність у романі, а також аналіз функційних особливостей фразеологізмів та розкриття їхнього смислового потенціалу у створенні протиставлень у художньому тексті.

Визначено основні функції фразеологічних одиниць у тексті, а саме: текстотвірну, характеротвірну, динамізацію сюжету та атракційну. Виявлено, що текстотвірна функція фразеологізмів як засобів творення контрасту полягає у формуванні цілісної структури тексту через систему протиставлень на різних рівнях його організації; характеротвірна сприяє характеристиці персонажів, розміщенню їх на оцінній шкалі від «+» до «-», формуванню системи образів та створенню художньої картини світу; функція динамізації сюжету інтенсифікує текст, рухає дію, сприяє розгортанню оповіді на всіх рівнях; атракційна привертає увагу до ключових моментів тексту, наголошує на їх важливості при рецепції та активізує сприйняття. Підкреслено, що всі розглянуті функції доповнюють одна одну та тільки у співдії формують художній зміст, гарантують його донесення до реципієнта, створюючи багатовимірний художній простір та сприяючи повноцінному сприйняттю тексту. Встановлено, що фразеологізми відіграють важливу роль у формуванні як окремих образів, так і загальної структури художнього тексту.

На основі проведеного дослідження зроблено висновок про значний потенціал фразеологічних одиниць у створенні контрастності та їхню роль у розкритті авторського задуму. Результати дослідження можуть бути використані для подальшого вивчення функціонування фразеологізмів у художніх текстах та аналізу засобів творення контрастності в сучасній українській прозі.

Ключові слова: фразеологізм, контраст, художній текст, стійкі сполучення слів, текстотвірна функція, характеротвірна функція, атракційна функція, функція динамізації сюжету.

Ivanyshyn Nataliia

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Ukrainian Language

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

FIXED WORD COMBINATIONS AS MEANS OF EXPRESSING CONTRAST IN MODERN PROSE TEXT (BASED ON DARA KORNIY'S NOVEL "TROJAN-HERB")

The article explores the role of phraseological units in forming contrast in literary text based on Dara Korniy's modern Ukrainian novel "Trojan-Herb". The aim of this research is to determine how fixed word combinations create contrast in the novel, as well as to analyze the functional features of phraseological units and reveal their semantic potential in creating oppositions in the literary text.

The main functions of phraseological units in the text have been identified: text-forming, character-forming, plot dynamization, and attraction. It has been discovered that the text-forming function of phraseological units as means of creating contrast consists in forming a coherent text structure through a system of oppositions at different levels of its organization; the character-forming function contributes to the characterization of personages, placing them on an evaluative scale from "+" to "-", forming the system of images and creating an artistic worldview; the plot dynamization function intensifies the text, drives the action, facilitates narrative development at all levels; the attraction function draws attention to key moments in the text, emphasizes their importance in reception and activates perception. It is emphasized that all the discussed functions complement each other and only in cooperation form the artistic content, guarantee its delivery to the recipient, creating a multidimensional artistic space and facilitating comprehensive text perception. It has been established that phraseological units play an important role in forming both individual images and the general structure of the literary text.

Based on the conducted research, a conclusion has been made about the significant potential of phraseological units in creating contrast and their role in revealing the author's intention. The research results can be used for further study of phraseological units' functioning in literary texts and analysis of means of creating contrast in modern Ukrainian prose.

Key words: *phraseological unit, contrast, literary text, fixed word combinations, text-forming function, character-forming function, attraction function, plot dynamization function.*

Вступ. Дослідження художнього тексту незмінно привертає увагу науковців, оскільки воно відкриває багатогранні перспективи для глибокого аналізу – від декодування прихованої в ньому інформації до ролі окремих мовних засобів у його побудові. Не є винятком і сучасний прозовий текст, здатний репрезентувати різні типи відношень та виявляти структурні й семантичні особливості в процесі текстотворення. Побудова прозового тексту характеризується взаємодією, взаємовідображенням різних мовних планів (автора, наратора, персонажів), у результаті контамінації яких формуються сюжетні лінії, здійснюється характеристика персонажів, дається оцінка зображуваному.

Важлива роль у процесах текстотворення належить контрасту, який цілком справедливо вважають семантико-функціональною основою художнього цілого, композиційно-стильовим засобом його організації, оскільки, базуючись на антитетичному принципі сприйняття світу, протиставленні полярних змістово-логічних планів оповіді, він здатен рухати сюжет, слугувати для характеристики персонажів, кваліфікуючи їх зі знаком «+» чи «-».

Проблема контрасту неодноразово потрапляла в поле зору дослідників. Так, аналізуючи цей «композиційно-стилістичний принцип розгортання мовлення» [10, с. 292], мовознавці здебільшого акцентують на антонімії, зреалізованій у таких фігурах мови, як антитеза та оксиморон: Н. Бобух досліджує антоніми в українській поетичній мові [1], Н. Бойко вивчає українську експресивну лексику загалом та актуалізує контраст як засіб формування ідіолекту Євгена Маланюка зокрема [2; 3], Н. Буланович акцентує на контрасті як змістовій категорії тексту [4], Н. Векуа розглядає антонімію як лексико-семантичне явище [5], Н. Гриня окреслює лінгвопрагматичні особливості контрасту в сучасному англомовному

прозовому дискурсі [6], В. Кажан та Р. Калініна зосереджуються на антонімічному контрасті в прозі В. Шевчука [8], К. Лотоцька наголошує на когнітивних, функціональних та мовних аспектах аналізу антитези [9], Р. Стефурак пише про лексико-семантичний контраст як конститутивний елемент поетичного тексту Б. Томенчука [11] тощо. Контраст традиційно розглядатимемо як стилістично-композиційний засіб, що базується на динамічному зіставленні двох смислових площин викладу. Що стосується засобів вираження контрасту, то нам найбільше імпонує бачення Р. Стефурак, яка стверджує, що контрастність на лексико-семантичному рівні у творі виявляється не тільки через традиційні протиставлення слів, оксиморонні конструкції та антитези, хоча саме вони є найчастотнішими. Контраст також твориться через зіткнення слів різного стилістичного забарвлення, через взаємодію активного й пасивного словникового складу, через поєднання застарілих слів із новотворами. Усі ці мовні засоби формують додаткові смислові протиставлення, збагачуючи образну систему твору [11, с. 63].

Звичайно, усі традиційно виділювані засоби повною мірою представлені у романі Дари Корній «Троян-зілля», однак ми хотіли б наголосити на контрастотвірному потенціалі стійких сполучень слів, їх ролі у творенні й розгортанні художнього цілого. Стійкими в статті вважатимемо фразеологічні одиниці, паремії, прецедентні тексти культури тощо, здатні виходити на реєстр контрастеми, під якою розуміємо «упорядковану композиційно-стилістичну структуру, у якій ефект контрасту експілкується як мовними одиницями лексико-семантичних та синтаксичних моделей, так і їх стилістичними засобами» [6, с. 72].

Метою статті є з'ясування функційного навантаження стійких сполук як конденсаторів контрастотворення в сучасному прозовому тексті Дари Корній «Троян-зілля», окреслення їх семантичних особливостей. Досягнення мети вимагає вирішення таких завдань: 1) проаналізувати фразеологізми як засоби формування контрасту в романі; 2) окреслити функції, які виконують стійкі сполучення слів у канві художнього тексту.

Методи та методики дослідження. Методологічною основою дослідження є комплексний підхід, що поєднує такі методи: описовий (застосовано для систематизації та характеристики стійких сполучень слів, що виражають контраст у романі «Троян-зілля»); метод контекстуального аналізу (використано для з'ясування особливостей функціонування фразеологізмів у конкретних текстових фрагментах роману, що допомогло визначити їхню роль у створенні контрастних образів та ситуацій); компонентного аналізу (використано для визначення семантичних складників фразеологізмів та встановлення характеру протиставних відношень між ними); лінгвостилістичного аналізу (дозволив визначити стилістичні функції контрастних стійких сполучень слів у художньому тексті та їхню роль у формуванні індивідуального стилю письменниці).

Результати та дискусії. Фразеологізми – виразники мовної ментальності, адже в них закладено спосіб мислення етносу, особливості його сприйняття світу. Переоцінити їх роль у структурі художнього тексту важко, адже, актуалізуючись в ньому, стійкі сполучення слів, з одного боку, є репрезентантами ідіостилу автора, а з іншого, – насичують художній текст етносимволами, ключовими етноконцептами, декодування яких значно розширює смислові рамки художнього цілого, наповнює його образністю.

У мовознавстві фразеологізм розглядають як особливу мовну одиницю, що складається з кількох слів, але функціонує як єдине ціле. Хоча компоненти фразеологізму оформлені окремо, вони утворюють неподільну смислову та синтаксичну єдність. Така єдність виникає внаслідок складної взаємодії мовних одиниць на різних рівнях – лексичному, морфологічному та синтаксичному. При цьому значення фразеологізму не дорівнює простій сумі значень слів, що входять до його складу.

Контрастотвірний потенціал стійких сполучень слів виявляється через їх реалізацію на рівні характеристики персонажів, ситуацій або умов, емоційних станів, створення гумористичного ефекту, підкреслення культурних відмінностей тощо.

Так, у художньому тексті «Троян-зілля» Дара Корній використовує фразеологізми з метою характеристики персонажів, наділяючи їх рисами, особливостями поведінки, мовлення, що роблять образи яскравими та впізнаваними. Стійкі сполуки слів можуть вказувати на соціальний статус і походження героїв тексту, їх особисті якості, рівень освіченості, емоційний стан та темперамент, моральні цінності та погляд на життя тощо, водночас наголошуючи на відмінностях між персонажами та виходячи на реєстри контрастеми. Порівняймо:

*«Але як **не довіряти**? Він батько спадкоємця моєї імперії. Тому що твій син має стати спадкоємцем усього того, що я всеньке своє життя будував і розвивав. Я ж не для себе старався, ти знаєш. І я справді **сліпо довіряв** Ростиславу. Він **став** моєю **правою рукою**, а потім і **очима**»* [7, с. 198].

У наведеному текстовому сегменті актуалізовано фразеологічні одиниці, які характеризують одного з головних героїв тексту – батька Вероніки: *сліпо довіряти* – повністю поклатися на когось без сумнівів і підстав; *стати правою рукою* – стати найближчим і найнадійнішим помічником, на якого можна поклатися в будь-якій ситуації; *стати очима* – стати помічником або посередником при сприйнятті інформації. Чинником, що об'єднує всі фраземи, є ключове слово *довіра*, а контрастність виявляється на рівні словофразеологізм: *не довіряти* – *довіряти*. Порівняймо ще:

*«...Скажу тільки, що ще рік такої **довіри** з мого боку до любого зятя – і на нашій фірмі можна було б **поставити хрест**. Результати аудиту довели мене до лікарні, де я мало не здох, тому що **обвели кругом пальця** не якогось **зеленого пацана**, а завжди обережного й **недовірливого Януша Вишневецького**»* [7, с. 193–194]. Контекстуально фразеологізм *обвести кругом пальця* протиставляється лексемі *довіра* й підсилюється стійкими сполуками: *поставити хрест* – відмовитись від чогось, втратити надію, *зелений пацан* – хтось недосвідчений, тобто висновується домінуючий смисл: головний герой, Януш Вишневецький, занадто довірився своєму зятеві, тому мало не втратив усе.

Фразеологізми можуть також бути репрезентантами емоційного стану героїв. Наприклад:

*«І вона переконана, що, якби татко заборонив зустрічатися і згодом одружуватися з Ростиком, вона б послухала. Тільки батечко дуже **любив** і знав, що **розбивати серце** єдиної ідеальної донечки – то великий гріх»* [7, с. 29].

Фразеологізм *розбивати серце* протиставляється слову *любити*, тим самим характеризуючи стосунки батька і дочки: той, хто любить, не прагне завдавати емоційного болю, адже вважає завдання страждань гріхом.

Порівняймо ще: фразеологічна одиниця *збирати себе до купи* (повернутися до нормального життя, відродитися, одужати) дисонує зі словом *вбиває* [7, с. 55]; *дороги розійшлися* (припинення стосунків через життєві події чи розбіжності в поглядах) протиставляється *ввірватися в життя* (раптово з'явитися у чиемусь житті) [7, с. 6]; *жити в шкаралупі* (не виходити за межі власних інтересів, замкнутися в собі) контрастує з *не виходити до людей* [7, с. 18]; *піти за межу* (померти) дисонує з *жити* [7, с. 22]; *не змогла відірвати ніг від землі, наче вросла в ґрунт* (стояти непорушно) – *підступитись ближче, кинутись вперед* [7, с. 24]; *ішла під вінець* (одружувалась) – *переживала гучне розлучення* [7, с. 28]; *жили вони в злагоді та любові, горя не знали*» (традиційна формула-кліше, характерна для казкового нарративу, що символізує щасливе, безтурботне життя) – *постукало лихо* (біда, нещастя) [7, с. 281].

Як бачимо, важливою рисою фразеологічних одиниць є їхня експресивність та здатність влучно характеризувати явища чи поняття через образне найменування. Особливо варто

відзначити потужний потенціал фразем у створенні контрастних значень та смислових протиставлень у тексті. Тобто простежуємо здатність стійких одиниць виконувати в тексті **характеротвірну** функцію.

Порівняймо: «*Воно знесилює ворога, тимчасово **відбирає в нього міць**, і знадобиться багато часу, поки Полудниця знову **почуватиметься на силі***» [7, с. 267]. Наведений сегмент на рівні протиставлення «фразеологізм – фразеологізм» демонструє образотвірний потенціал стійких сполук *відбирає міць* (позбавляти сили, могутності) та *почуватиметься на силі* (відновити могутність, стати сильним). У тексті відображено контраст між втраченою та відновленою силою демонологічної істоти Полудниці, продемонстровано градацію в описі послаблення ворога – деталь, яка не тільки творить текст, а й надає образів нових характеристик, вказує на його вразливість.

Порівняймо ще: «*Коли ти називаєшся Іваном Голопупенком, сином свинопаса й доярки, то будь хоч **помазаником Божим** і наймудрішим на землі, тебе ніхто не слухатиме*» [7, с. 27]. В аналізованій лексії контрастність виявляється через протиставлення високого і низького стилю, зіставлення біблійної фразеології та просторічного прізвища: Іван Голопупенко (антропонім має іронічно-зневажливе забарвлення та підкреслює просте походження персонажа) не може бути *помазаником Божим* (обраний Богом правитель, особа з вищою владою).

Підкреслимо: характеротвірна функція розкриває суперечності в описі персонажів, показує розвиток образу в динаміці, підкреслює внутрішні конфлікти та взаємодію між дійовими особами.

Стійкі сполучення слів здатні привносити у текст додаткові смислові відтінки та сприяти характеристиці персонажів, акцентуючи на моментах, які виявляються сутнісними для розвитку сюжету. Вони підкреслюють конфліктні ситуації, загострюють драматичні моменти. Тобто спостерігаємо реалізацію **функції динамізації сюжету**. Порівняймо: «*Павло з розпачу, що ніяк дружині не вгодить, **до оковитої причастився**. А що жінка все до копійки в нього забирала, то він, щоб угамувати внутрішнього алкодемона, узявся красти. У матері соромився грошей просити, то **по людських кишнях лазив** і по подвір'ях <...> Правда, після відбування **пити зав'язав** <...> Павло **таки взявся за голову**, навіть непогано став заробляти, тому що в тюрмі ремесла навчився*» [7, с. 176].

В аналізованому сегменті спостерігаємо формування контрастності на рівні «фразеологізм – фразеологізм»: *причастився до оковитої – пити зав'язав, по людських кишнях лазив – взявся за голову*, тобто маємо фразеологічну антонімію, що визначається як взаємодія двох чи більше фразеологізмів, які, маючи спільну основу, виражають протилежні значення. Такі вислови описують те саме явище з різних боків, підкреслюючи контрастність дій або характеристик, але не заперечуючи саме поняття.

Побудований на релігійній метафорі фразеологізм *причастився до оковитої* (пристрастився до алкоголю) протиставляється стилістично тотожному *пити зав'язав* (відмовився від вживання міцних напоїв), а негативно конотований *по людських кишнях лазив* (крав) – позитивно маркованому *взявся за голову* (схаменувся, почав жити розважливо). Зазначимо, що усі чотири фраземи вживаються переважно в розмовному стилі та мають яскраве експресивне забарвлення, формують образ персонажа (батька Ростислава) в динаміці та розгортанні: Павло проходить шлях від морального падіння до повного виправлення. На динамічність розповіді впливає дієслівна граматична структура стійких сполук, яка підкреслює антонімію між несприятливими життєвими обставинами та можливістю їх повного подолання.

Порівняймо ще: «*Їхня чиста врода та молодість постійно нагадували молодиці про літа, що не **стоять на припоні** та прудкими конями мчать вперед, лишаючи на обличчі,*

навіть найпрекраснішому, зморшки-оранки, в очах зрілість, а на серці камінь... А літа ж утікають... Уже он сивина проситься в коси...» [7, с. 282].

Наведена лексія демонструє майстерне накладання народнорозмовної образності та літературної традиції, створюючи багатозарову метафоричну картину плинності часу. Авторка органічно вплітає фразеологічні одиниці в текст, демонструючи динамізацію сюжетної лінії, підкреслюючи тему неблаганного плину часу. Стійка сполука *не стоять на припоні* (контекстуально – час невпинно спливає) контрастує з *на серці камінь* (важкий душевний стан, туга) як відображення у тексті динаміки-статичності: розгорнута метафора, що персоніфікує час (*літа прудкими конями мчать*), має наслідком *зморшки-оранки* та *сивина проситься в коси* – персоніфіковані в креативному авторському конструкті ознаки старіння.

Як бачимо, наведені вище сегменти демонструють співдію різних функцій (характеротвірної, динамізації сюжету, текстотвірної), адже тільки накладаючись, мовні засоби здатні формувати глибинні пласти художнього тексту, сприяти його полівекторності й, відповідно, множинності інтерпретацій.

Стійкі сполуки слів здатні формувати підтекст, створюючи додаткові смислові плани, розширюючи інтерпретаційне поле та поглиблюючи зміст художнього цілого. Такі процеси уможливлються через перенесення знаків, притаманних носіям інших культур, та водночас роблять їх упізнаваними, тобто спостерігаємо реалізацію ще однієї функції – **атракційної**. Так, наступний сегмент демонструє контрастотвірний потенціал одразу двох стійких сполучень слів: *перед самісіньким носом* та *Капітан Очевидність*. Якщо фразеологічна одиниця *перед самісіньким носом* (близько, поряд) контекстуально протиставляється у *потаємних сховищах, заплутаних лабіринтах, у тунелях і навіть на вершинах гір* (далеко) – маємо антиномію на рівні «фразеологізм – словосполучення, речення», і представляє уснорозмовне мовлення, то *Капітан Очевидність* репрезентує англomовний дискурс та використовується в жартівливому іронічному або саркастичному контексті, вказуючи на особу, яка не додає до розмови нічого нового чи корисного, а просто повторює відомі, очевидні речі. Проілюструймо:

«Інколи очевидне просто лежить на поверхні, тому ти його не бачиш, натомість вишукуєш там, де, здається, йому саме місце, – у потаємних сховищах, заплутаних лабіринтах, у тунелях і навіть на вершинах гір. А воно перед самісіньким твоїм носом, як Капітан Очевидність» [7, с. 181].

Висновки. Отже, фразеологічні одиниці, здатні формувати контраст у художньому цілому, виконують кілька важливих функцій. По-перше, вони беруть активну участь у творенні тексту, тобто реалізують **текстотвірну** функцію, яка є наскрізною та виявляється в кожному текстовому сегменті. По-друге, допомагають розкрити характери персонажів, даючи їм як позитивну, так і негативну оцінку. По-третє, вони привертають увагу читача до ключових моментів твору, спонукаючи його до глибшого осмислення не лише окремих фразеологізмів, а й цілого тексту. По-четверте, вони інтенсифікують сюжет, посилюють емоційну напругу та створюють кульмінаційні моменти.

Роман Дари Корній «Троян-зілля» демонструє широке використання фразеологізмів для створення контрасту, причому більшість із них має народнорозмовне походження. Ці стійкі сполучення збагачують художній текст додатковими смисловими відтінками, які розкриваються лише за умови ретельного аналізу та правильного тлумачення. Таким чином, фразеологізми одночасно формують текстову тканину, створюють образи та привертають увагу читача. Повне розуміння їхньої ролі як у творенні окремих образів, так і всього тексту вимагає від читача вдумливого підходу та глибокого осмислення.

Обсяг статті накладає обмеження на виклад матеріалу, тому в перспективі цікаво було б розглянути роль засобів формування контрастності, зокрема стійких сполучень слів, у творенні ідіостилю автора.

Література:

1. Бобух Н.М. Семантико-стилістичні функції контрастивів у художньому тексті Івана Нечуя-Левицького. *Лінгвістика*. 2019. № 2 (41). С. 119–128.
2. Бойко Н.І. Українська експресивна лексика: семантичний, лексикографічний і функціональний аспекти : монографія. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2005. 552 с.
3. Бойко Н.І. Контраст як ознака ідіолекту Євгена Маланюка. *Культура слова*. 2018. № 89. URL: <https://ks.iul-nasu.org.ua/vypusky-zhurnalu/2018-2/zbirnyk-kultura-slova-89-2018/kontrast-yak-oznaka-idiolektu-yevgena-malanyuka.html> (дата звернення: 05.10.2022).
4. Буланович Н.О. Контраст як змістова категорія тексту. *Англістика та американістика*. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2006. Вип. 3. С. 18–22.
5. Векуа Н. Антонімія як лексико-семантичне явище. *Дивослово*. 2007. № 6. С. 26–32.
6. Гриня Н.О. Семантичні та композиційні типи контрасту в сучасному художньому дискурсі. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. 2013. Вип. 17. С. 186–189.
7. Дара Корній. Троян-зілля : роман. Харків : Віват, 2021. 304 с.
8. Кажан В.І., Калініна Р.П. Антонімічний контраст у прозі В. Шевчука. *Філологічні студії*. 2010. Вип. 4. С. 73–83.
9. Лотоцька К. Антитеза: когнітивні, функціональні та мовні аспекти аналізу. *Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія «Мовознавство»*. 2002. № 2 (8). С. 93–99.
10. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля, 2010. 844 с.
11. Стефурак Р.І. Лексико-семантичний контраст – конститутивний елемент поетичного тексту Богдана Томенчука. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Журналістика»*. 2021. Том 32 (71). № 2. Ч. 1. С. 62–66.

References:

1. Bobukh, N.M. (2019). Semantyko-stylistychni funktsii kontrastyviv u khudozhnomu teksti Ivana Nechuia-Levytskoho [Semantic and stylistic functions of contrastives in Ivan Nechuy-Levytsky's literary text]. *Linhvistyka*, 2(41), 119–128. [in Ukrainian].
2. Boiko, N.I. (2005). Ukrainiska ekspresyvna leksyka: semantychnyi, leksykohrafichnyi i funktsionalnyi aspekty [Ukrainian expressive vocabulary: semantic, lexicographic and functional aspects]. Nizhyn: Aspekt-Polihraf. [in Ukrainian].
3. Boiko, N. (2018). Kontrast yak oznaka idiolektu Yevhena Malaniuka [Contrast as a feature of Yevhen Malaniuk's idiolect]. *Kultura slova*, 89. Retrieved from: <https://ks.iul-nasu.org.ua/vypusky-zhurnalu/2018-2/zbirnyk-kultura-slova-89-2018/kontrast-yak-oznaka-idiolektu-yevgena-malanyuka.html>. [in Ukrainian].
4. Bulanovych, N.O. (2006). Kontrast yak zmistova katehoriia tekstu [Contrast as a content category of text]. *Anhlistyka ta amerykanistyka*, 3, 18–22. [in Ukrainian].
5. Vekua, N. (2007). Antonimiiia yak leksyko-semantychny yavyshe [Antonymy as a lexical-semantic phenomenon]. *Dyvoslovo*, 6. [in Ukrainian].
6. Hrynia, N.O. (2013). Semantychni ta kompozytsiini typy kontrastu v suchasnomu khudozhnomu dyskursi [Semantic and compositional types of contrast in modern artistic discourse]. *Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho*, 17, 186–189. [in Ukrainian].
7. Kornii, D. (2021). Troian-zillia [Trojan-herb]. Kharkiv: Vivat. [in Ukrainian].
8. Kazhan, V.I., & Kalinina, R.P. (2010). Antonimichnyi kontrast u prozi V. Shevchuka [Antonymic contrast in V. Shevchuk's prose]. *Filolohichni studii*, 4, 73–83. [in Ukrainian].
9. Lototska, K. (2002). Antyteza: kohnityvni, funktsionalni ta movni aspekty analizu [Antithesis: cognitive, functional and linguistic aspects of analysis]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho derzhavnoho*

pedagogichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seriiia "Movoznavstvo", 2(8), 93–99. [in Ukrainian].

10. Selivanova, O.O. (2010). *Linhvistychna entsyklopediia [Linguistic encyclopedia].* Poltava: Dovkillia. [in Ukrainian].

11. Stefurak, R.I. (2021). *Leksyko-semantychnyi kontrast – konstytutyvnyi element poetychnoho tekstu Bohdana Tomenchuka [Lexical-semantic contrast as a constitutive element of Bohdan Tomenchuk's poetic text]. Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriiia: Filolohiia. Zhurnalistyka, 32(71)(2.1), 62–66. [in Ukrainian].*